

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

19 Mart 2025 günü itibari ile Türkiye'nin farklı cezaevlerinde tutulan, tutuklu bulunan öğrencilerin sınavlara girme hakkı, devamsızlık sorunu ve bir bütün olarak eğitim hakkına yönelik sorunlar hakkında, Anayasa'nın 98 inci maddesi, İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Meral DANIŞ BEŞTAS

Erzurum Milletvekili

GEREKÇE

İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun 19 Mart 2025'te gözaltına alınmasıyla başlayan protestolar, 23 Mart'ta tutuklanmasıyla beraber gelişmiş; binlerce kişi gözaltına alınmış olup 301 kişinin tutuklu olduğu bilgisi kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Bilindiği üzere muhalefet partisinin cumhurbaşkanı adayı olarak lanse edilen Ekrem İmamoğlu'nun diplomasının 31 yılın ardından iptal edilmiş olması -açık bir şekilde idarenin kusuruna ilişkin olduğu halde- gençlerde ve öğrencilerde mevcut gelecek kaygılarını artırmıştır.

Yine İmamoğlu'nun tutuklanmasına dair karar; ülkede serbest seçim hakkının engellenmesi olarak değerlendirilmiş ve gençlerin anayasa ve yasaların dahi uygulanmadığını düşündükleri bir sisteme eleştirileri söz konusu olmuştur. Bu eleştiri ve büyüyen kaygılarını dile getirmek maksadıyla anayasal güvence altında olan toplantı ve gösteri yapma haklarını kullanmışlardır. Ancak ne var ki; öğrenciler tarafından kullanılan bu anayasal hak, kolluğun etkin mukavemeti ile yanıtlanmış, çok sayıda öğrenci darp edilerek gözaltına alınmıştır.

Kadınlar ve gençleri hedefe konulmuş olduğu bu kaos pratiğinde, kadınlara çıplak arama yapıldığı, cinsel taciz ve tehdit gerçekleştireceği ifade edilmiş, cinsel taciz iddiaları ifade tutanaklarına da yansımıştır. Yine öğrenciler ağır şekilde darp edilmiş, plastik mermi ile vurulmuş, gözaltı esnasında işkence uygulamaları söz konusu olmuş ve ters kelepçe takılmıştır. Bu esnada kolluğun kendi aralarındaki konuşmalarında 'son dövdüğüm ölümden döndü' şeklindeki ifadeler diğer gözaltına alınanlarca duyulmuştur. Başlıbaşına bu durum dahi kolluğun işkence suçu işlediğinin teyididir.

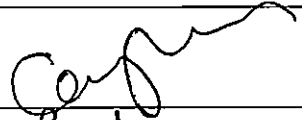
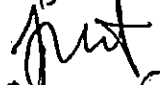
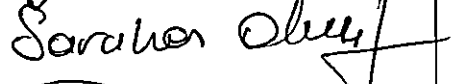
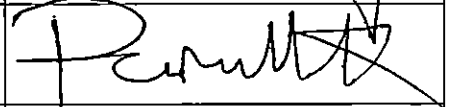
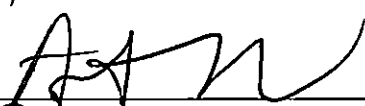
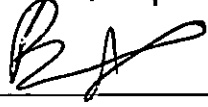
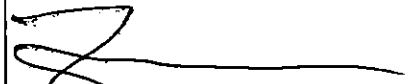
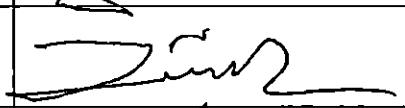
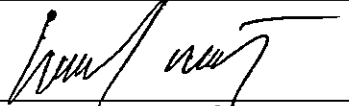
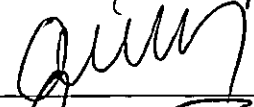
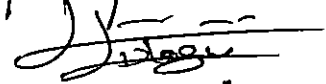
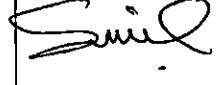
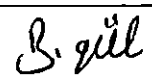
Ayrıca işkence görenlere darp raporu verilmediği, tutuklu çocuk ve gençlerin can güvenliği endişesi taşıdığı bilgileri paylaşılmıştır. Halihazırda okulların sınav dönemi olup çok sayıda öğrenci sınava giremeyecek durumda olup okullarının uzaması ihtimali mevcuttur. Yine YÖK takvimine göre yapılacak olan sınavların yaklaşıyor oluşu da tutuklu öğrencilerin gelecek planlarını aksatacaktır.

Oysa isnat edilen suçlara ilişkin cezaların üst sınırı nazara alındığında direkt tutuklama kararı verilmiş olması yasallıktan uzaktır ve telafisi imkansız mağduriyetleri beraberinde getirmesi kaçınılmazdır. Buna karşın gelişkin ülkelerde öğrenciler için, adli suçlara karışmış olsa bile, uzun süre cezaevinde kalmamaları, eğitim haklarından faydalanabilmeleri için; sosyal, yönetsel ve hukuki mekanizmalar geliştirilmiştir. Bu durumun değerlendirilmesi acil ve zorunludur.

Halihazırda tutuklu bulunan öğrencilerin çoğu aileleri ile görüşme sağlayamamış, bazı öğrencilerin nerede kaldığı tespit edilememiş durumdadır. Yine adli mahpuslarla kalan öğrencilerin can güvenliği endişesi taşıdıkları da ifade edilmektedir. Ayrıca çoğunun düzenli olarak kullandığı ilaçların cezaevine alınmamış olması, şakağına polis mermisi gelen öğrencinin tedavi edilmediği, gözlüğü kırılanların yenisinin temin edilmediği, beslenme gibi en temel ihtiyaçların sağlanmadığı hususu da aktarılmıştır. Çok sayıda hasta tutuklu mevcut olup telafisi imkansız hadiseler gerçekleşmesi an meselesidir. Bir diğer dikkate değer husus da büyük çoğunluğunun aynı zamanda çalıştıkları ve ailelerini de geçindirmek zorunda olduklarıdır. Öğrencilerin hem eğitim hayatlarını yitirmek, hem işsiz kalmak hem de ailelerine destek olamamak gibi büyük mağduriyetleri söz konusudur.

Gençlerin siyasi saiklerle, düşünce – ifade özgürlükleri ihlal edilerek gözaltına alınıp tutuklanmaları ve Terörle Mücadele Kanunu kapsamında Ağır Ceza Mahkemelerinde yargılanmaları önemli bir sorunsal olarak önümüzde durmaktadır. Cezaevlerindeki öğrenciler; birçok haktan mahrum bir şekilde, sosyal çevrelerinden, üniversite hayatlarından uzak kalmaktadırlar.

Belirtilen nedenlerle; cezaevlerindeki öğrencilerin bulundukları koşulların değerlendirilmesi ve telafisi imkansız mağduriyetlerin önlenmesi için tahliye koşullarının tartışılması, sınavlara girme ve devam etme haklarını kullanıp, kullanmadıkları, üniversite yönetimleri ve cezaevi idarelerinden kaynaklı sorunlarının tespiti ve çözüm yollarının üretilmesi adına Meclis çatısı altında bir komisyon kurulması elzem hale gelmiştir.

1	NEJLA DEMİR	AĞRI	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
5	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
6	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
7	PERİHAN KOCA I	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	